

нею труднощі створюють свого роду дидактичний бар'єр, який повинен бути подоланий. З цього випливає, що у розвитку особистості майбутнього фахівця важливе значення має формування позитивних мотивів і дійсних цілей, оскільки мотиви та цілі є можливими детермінантами діяльності.

Структура мотивів студента, сформована у час навчання, стає стержнем особистості майбутнього фахівця. Отже, розвиток позитивних навчальних мотивів – невід'ємна складова частина виховання особистості студента.

Таким чином, об'єктом є навчальна діяльність студента а предметом-психолого-педагогічні проблеми формування мотивів навчання у студентів.

Метою є дослідження психолого-педагогічних проблем формування мотивів навчання у студентів та пропозиції щодо підвищення цих мотивів.

*Л.В. Ричкова,
О.В. Чала*

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОЇ МОДЕЛІ ФАХІВЦЯ

Сучасне суспільство потребує компетентних фахівців у різних сферах діяльності. За вимогою роботодавців, такі спеціалісти повинні мати не тільки професійні знання, уміння та навички, але й можливість б приймати відповідальні рішення в ситуаціях вибору. Вони мають бути схильними до співробітництва, вирізнятися мобільністю, динамізмом, конструктивним мисленням, здатністю до адаптації, умінням реалізувати свої творчі здібності. Компетентність доцільно визначити як сукупність здібностей до реалізації знань, умінь і досвіду для успішної професійної діяльності, що потребує розуміння проблеми, прогнозування результатів, визначення перешкод, причин їх виникнення, напрямків їх усунення, а також реалізації потрібних для досягнення результатів дій та оцінки таких результатів.

У сучасних наукових публікаціях намітилася тенденція до переходу від кваліфікаційної моделі спеціаліста до компетентної. При компетентному підході цілі щодо освіти пов'язуються не тільки з виконанням конкретних фахових функцій, але й з інтегрованими вимогами до результату освітнього процесу. Необхідність такого переходу визначається зміною освітньої парадигми з принципу адаптивності на принцип компетентності. Компетентнісний підхід має суттєві відмінності від традиційного, що заснований на передачі знань. При традиційному підході викладач передає студентам знання у вигляді принципів, методів, алгоритмів, які студент може використовувати у типових ситуаціях у своїй діяльності. Однак у практичній діяльності виникають нетипові ситуації, що

характеризуються додатковими умовами, правилами, обмеженнями і потребують гнучкості, самостійності, ініціативності виконавця.

У доповіді міжнародної комісії Жак Делор (Jacques Lucien Jean Delors) визначив чотири положення, на яких базується освіта XXI століття: навчити пізнавати; навчити робити; навчити жити разом; навчити жити.

Тобто компетентнісний підхід охоплює такі складові, що визначають зміст освіти:

- розвиток у студентів здібностей до самостійного вирішення проблем у сфері своєї професійної діяльності з використанням надбаного за період навчання досвіду;

- створення на основі розвитку здібностей під час навчання умов для формування досвіду у студентів;

- використання поетапної оцінки результатів для визначення рівня компетентності студентів.

Ю. Татур обґрунтував необхідність переходу до компетентнісної моделі таким чином:

- 1) формування узагальненої моделі якості, абстрагованої від конкретних дисциплін і об'єктів праці, дозволяє говорити про більш широке можливе поле діяльності, що важливо для підвищення мобільності молодих спеціалістів на ринку праці;

- 2) модель випускника, основана на компетентнісному підході, буде мати значно меншу кількість її складових елементів, ніж при її описуванні через знання, уміння і навички;

- 3) використання компетентнісного підходу для описування результатів освітнього процесу буде сприяти створенню єдиного ринку трудових ресурсів, розширить можливості працевлаштування молодих спеціалістів-випускників;

- 4) при переході до нової моделі випускника повинні бути використані раніше створені моделі і досить чітко виділені взаємозв'язки між старими і новими моделями.

Таким чином, компетентнісний підхід є елементом нової парадигми освіти, що передбачає гнучке, творче використання знань і навичок для вирішення проблемних задач у професійній діяльності, а формування компетентнісної моделі фахівця є однією з умов впровадження положень Болонського процесу та входження України у світовий освітній простір.

О.О. Євсєєва, В.Ф. Мінка

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ ВНЗ

Впровадження системи оцінки якості діяльності професорсько-викладацького складу ВНЗ має на меті підтримку і розвиток у науково-